

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2014/2015

Destinace: Polsko, Opole

Jméno, příjmení: Mgr. Zuzana Bušiková

Katedra slavistiky opolské univerzity prošla na začátku letošního akademického roku 2014/2015 strukturální reorganizací. Změnila svůj název na *Zakład slawistyki* a nově se začlenila do Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej (Institutu východoslovanské filologie). Zakład slawistyki má pouze jednu specializaci, bohemistiku, ale studenti se během svého studia seznamují i s jinými slovanskými filologiemi, především srbskou.

Studenti českého směru absolvují po dobu celého studia literárněvědné i lingvistické disciplíny, studium je děleno na tříletý bakalářský a dvouletý magisterský stupeň.

Český lektor se zabývá pouze praktickou výukou jazyka (*Praktyczna nauka języka czeskiego*), literárněvědné disciplíny učí polští kolegové.

V bakalářském stupni se praktická výuka češtiny dělí mezi českého a polského lektora.

Hodinová dotace činí 8 hodin praktické češtiny týdně pro první ročník, 8 hodin týdně pro druhý ročník a 6 hodin týdně pro třetí ročník. Český a polský lektor si zpravidla počet těchto hodin dělí na půl (4 a 4), ve třetím ročníku učí více hodin český lektor (4 a 2). Zmiňované rozdělení mezi dva vyučující se ukazuje jako efektivní. Především v prvním ročníku studentům pomáhá při vysvětlování gramatiky a obtížnějších jevů polský lektor polštinou a z pohledu cizince, ač samozřejmě jinak mluví česky. Český lektor se již od počátku věnuje výuce výhradně v češtině, a to jak výkladu gramatické teorie, tak výkladu reálií.

V magisterském studiu si český lektor dělí výuku s polským kolegou především v zimním semestru, ale obvykle v letním semestru výuku již vede pouze český lektor. V prvním ročníku navazujícího magisterského studia mají studenti 4 hodiny praktické češtiny týdně, ve druhém ročníku jsou to 4 hodiny týdně v zimním semestru a pouze 2 hodiny týdně v letním semestru. (V tomto akademickém roce byl otevřen pouze druhý ročník navazujícího magisterského studia.)

Z těchto nároků kladených na výuku vyplývá pro českého lektora, vedle práce s učebnicemi, i orientace na tvorbu vlastních studijních materiálů, na práci s poslechy nahrávek autenticky mluvené češtiny, na prezentaci českých filmů ap., s důrazem na co největší přiblížení reálně používané češtiny. Ve vyšších ročnících magisterského studia je kladen ještě větší důraz na samostatnou aktivitu studentů a jejich práci s texty odborné, ale i krásné literatury, na práci s češtinou internetu či na samostatné ústní prezentace vybraných kulturních, politických a historických problémů ap. Studenti jsou vedeni, aby sami uměli prezentovat své myšlenky na vědecké úrovni.

Český lektor v tomto akademickém roce učil ve všech ročnících. Úvazek lektora činil týdně 18 hodin v zimním semestru, v letním semestru 20 hodin. Lektor má rovněž povinnost vypsát týdně dvě konzultační hodiny po šedesáti minutách. Počet studentů zpravidla výrazněji kolísá jen v průběhu prvního ročníku bakalářského studia, později se většinou velikost skupin ustaluje a pohybuje mezi 5–11 studenty v ročníku.

Jak bylo uvedeno výše, velký důraz je kladen především na aktivitu samých studentů, proto jsme během roku vytvářeli co nejvíce komunikačních situací, aby studenti mohli češtinu aktivně využívat v praxi, ale také aby byli na češtinu schopni pohlížet z odborného hlediska.

V praxi mohli studenti své znalosti češtiny využít např. během prosincové exkurze do Olomouce spojené s prohlídkou univerzitní knihovny, prohlídkou Univerzity Palackého a historickým výkladem k univerzitě a Olomouci. O celou organizaci exkurze a výklad se stará český lektor.

Vedle toho se studenti se zájmem o češtinu mohli v tomto akademickém roce účastnit pravidelných setkání *Sekcje Artystycznej Studenckiego Naukowego Koła Slawistów Uniwersytetu Opolskiego*, které vedeme s kolegyní Mgr. Martynou Ecler. V rámci pravidelných setkání se studenti mohou seznamovat např. s českou kulturou, českými zvyky, českou písní ap. (Při těchto méně formálních příležitostech se studenti od lektora seznamují i s hovorovou češtinou.)

Již tradičně se studentské *Kolo* prezentuje na prosincovém vánočním večírku katedry, kde se představuje s kulturním programem v češtině a jiných slovanských jazycích. Vedle toho studenti seznamují naše hosty večírku s českými i jinými slovanskými zvyky, spolu se studenty připravujeme tradiční české jídlo, bramborový salát je vždy úkolem českého lektora...

Další akcí pořádanou celým *Kolem Slawistów* byly Dny slovanských kultur, jež probíhaly 21. – 23. 4. 2015. Tyto Dny jsou určeny nejen studentům, ale i široké veřejnosti. Česká republika a český jazyk se představuje formou přednášek, překladatelských workshopů (konaných na půdě univerzity), projekcí filmu (v městské knihovně) či hudební produkcí (v některém z opolských hudebních klubů).

V tomto akademickém roce se nám rovněž podařilo přispět k popularizaci studia češtiny v Polsku realizací ukázkových hodin a malých workshopů v mateřských, základních a na středních školách Opolského vojvodství. Se studenty a kolegy z katedry jsme připravili prezentace České republiky, jazyka i našeho studijního programu a s touto prezentací jsme navštěvovali školy jak v Opoli, tak v příhraničních oblastech s Českou republikou.

Podmínky pro práci českého lektora na opolské univerzitě jsou dobré, vedle skvělého pracovního kolektivu není také např. lektor nijak omezován v množství pořizování xerokopií či v tisku dokumentů do výuky. Bohužel zázemí lektora na katedře má své rezervy, protože sdílí se všemi členy katedry jednu pracovnu, která slouží zároveň jako knihovna. (K dispozici je ještě jedna pracovna, v té se ovšem především učí.) Z toho důvodu není na univerzitě dostatek místa pro uložení např. map či jiných výukových pomůcek pro lektorát. Rovněž v pracovně všichni členové sdílí pouze jeden počítač s internetem. Lektor tak výuku připravuje především doma.

Technické zázemí univerzity je obecně na slušné úrovni, k dispozici jsou pro výuku notebooky, dataprojektory (pokud se ovšem učí mimo pracovny, jež jsou kapacitně nevyhovující). Studenti, vyučující i lektor mají k dispozici knihy ve studovně (v budově hlavní univerzitní knihovny) a katederní knihovnu (dokončuje se její nová katalogizace). Aktuální doplňování a správu knihovny má na starosti český lektor, komunikace ohledně nákupu nových knih probíhá s Domem zahraniční spolupráce výborně.

Lektorovi je univerzitou zprostředkován byt 1 + 1 v blízkosti univerzity. Od akademického roku 2014/2015 si náklady na ubytování lektor hradí sám, přičemž částečnou finanční kompenzaci lektorovi poskytuje DZS.

Fotogalerii z jazykových workshopů a jiných akcí opolské bohemistiky najdete na:

<http://www.slawistyka.uni.opole.pl/galeria.php?id=8&lang=pl&m=1>

<http://oposnks.weebly.com/>

<https://www.facebook.com/SlawistykaUO>